І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 59. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го БЕРЕЗНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 28, 1957 No. 59. VOL. LXIV.

ТВАЙНІНҐ ГОЛОВОЮ ОБ'ЄДНАНИХ ШЕФІВ ШТАБУ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер наименував дотеперішнього шефа штабу летунства генерала Натана Ф. Твайнінґа на голову Об'єднаних Шефів Штабу. Генерал Твайнінґ обійме нове своє становище 15-го серпня, цього року, коли теперішній голова Об'єднаних Шефів Штабу адмірал Артур В. Радфорд відійде на емеритуру, неможучи займати того становища впродовж третьої каденції. Генерал Твайнінґ буде першим летуном, який займатиме те високе становище. Крім того Президент поробив ще інші зміни на керівних становищах в збройних силах цієї країни. І так секретар летунства Доналд А. Кворлес буде заступником секретаря оборони. Дехто гадає, що теперішній секретар оборони Чарлз Е. Вилсон зрезиґнує вліті цього року, і тоді Кворлес буде наименований на його наслідника. Дальші номінації такі: підсекр. летунства Джеймс Г. Даглес став секретарем летунства, бо цей пост опорожнився після відходу Кворлеса. Генерал Томас Д. Вайт займав становище шефа штабу летунства, яке досі займав генерал Твайнінґ. Адмірал А. А. Бирк наименований на дальшу дворічну каденцію як шеф морських операцій. Тільки шеф штабу армії генерал Максвелл Тейлор не був порушений тими змінами, бо його чотирирічна каденція кінчається аж 29 червня 1959 року. Кворлес займе становище заступника секретаря оборони, що його досі займав Р. Б. Робертсон, який просив Айзенгавера прийняти його резиґнацію, бо він хоче вернутися на своє попереднє становище в Компанії „Чемпіон Пейпер енд Файбер". Генерал Твайнінґ був шефом штабу летунства від червня 1953. Він має 59 років і почав свою військову кар'єру як піхотинець в відділі Крайової Ґвардії в Ореґоні. Твайнінґ буде третім головою Об'єднаних Шефів Штабу від часу як встановлено цей пост в 1947 р. Першим головою був генерал Омар Н. Бредлі, який займав те становище впродовж 2 каденцій (4 роки), а після нього на тому становищі працював також 4 роки адмірал Артур В. Радфорд. Та Твайнінґ не зможе займати нове становище впродовж 4-ох років, бо на це не дозволяє його вік (в жовтні матиме 60 років), хіба що зайшла б крайня необхідність. Адмірал Радфорд має право відійти на емеритуру, бо 27-го квітня закінчив 61-ий рік. Наименування генерала Твайнінґа на голову Об'єднаних Шефів Штабу свідчить про те, що летунство ЗДА матиме вплив на оборонну політику цієї країни. Та Твайнінґ не є екстремістом, яким деколи був адмірал Радфорд. Дехто гадає, що секретарем оборони, після резиґнації Вилсона, стане не Кворлес тільки колишній командант збройних сил Північно - Атлантійського Оборонного Порозуміння ґенерал Алфред М. Ґрунтер, але на це треба б окремого закону в Конгресі, щоб генерал був членом президентського кабінету.

Сенатська комісія продовжила теперішні податки від продажу і корпорацій

Вашингтон. — Сенатська Фінансова Комісія продовжила на 15 місяців, це значить до кінця червня 1958 року, теперішні податки від продажу і від корпорацій. Згідно з законом з 1952 року ті податки мали б бути автоматично зменшені з днем першого квітня ц. р., це значить вже в найближчий понеділок, і тоді державна скарбниця втратила б річно коло 3-ох більйонів долярів. Одночасно ця комісія відкинула внесок на зменшення податків дрібним підприємцям. Голова цієї комісії Геррі Ф. Бирд заявив, що треба негайно ухвалити продовження податків від продажу і від корпорацій в теперішній висоті, бо інакше „уряд мав би велику втрату в прибутках". Сенатор Линдон Б. Джансон, провідник демократичної більшости в Сенаті, заявив, що повний Сенат може голосувати над тим законопроєктом в середу, 27-го березня. 28-го березня його має прийняти Палата Репрезентантів, а в суботу, 30 березня, його має підписати Президент.

Кітінґ вносить законопроєкт в справі заступства президента ЗДА

Вашингтон. — Республіканський конгресмен, який є членом Правничої Комісії в Палаті Репрезентантів, Кеннет Б. Кітінґ заявив, що він приготовить законопроєкт про те, хто і коли мав би виріщувати, що президент ЗДА не може виконувати своїх обов'язків. Переслухання в цій справі мали б відбутися вже 1-го квітня ц. р., бо підкомісія просила генерального прокуратора Герберта Бравнелла, щоб тоді зізнавав в цій справі. Гадають, що Бравнелл рекомендуватиме, щоб сам президент вирішував, коли він є здібний виконувати свої обов'язки, і що президента мав би заступати віце-президент, і то так довго, як довго президент буде вважати за конечне. В законопроєкті конгресмена Кітінґа будуть передбачені і ті випадки, коли Президент не міг би, або не хотів би, визнати себе за нездібного до виконування своїх обов'язків.

Бек не хоче відповідати в Сенатській Слідчій Комісії

Вашингтон. — Голова Братства Шоферів Дейв Бек 26-го березня з'явився перед окремою Сенатською Слідчою Комісією, яку очолює сенатор Джан М. МекКлеллен, але покликувався коло 40 разів на 5-ту конституційну поправку і не хотів відповідати на запити членів і урядовців цієї комісії, ані не хотів предложити комісії свої податкові документи. Голова комісії МекКлеллен заявив на початку переслухання, що комісія має інформації про те, що Бек „незаконно взяв із каси Братства Шоферів 320,000 долярів". Бек відповів, що на цей запит не може відповідати, бо відповідаючи „напевно оскаржив би себе". Після того Бека запитували про те, що він знає про окремі частини з тієї суми 320,000 долярів. Але Бек постійно відмовлявся відповідати, покликуючись на конституцію. В одному випадку голова Братства Шоферів заявив, що Сенатська Комісія „не має права, згідно з I, II і III-ім пунктом конституції, ставити йому такі запити". Бек заявив, що, за порадою свого адвоката, він не відповідатиме, бо на це дає йому право п'ята і четверта поправка до конституції. Бек не хотів предложити комісії своїх фінансових документів, бо боїться, щоб його не судили за складення фальшивих податкових зізнань. — Голова Американської Федерації Праці — Конгресу Індустрійних Організацій Джордж Міні скликав на 29 березня Виконну Раду цієї організації на надзвичайні збори, бо, згідно з ухвалою, треба б виключити Бека з управи організації тому, що він покликувався на п'яту поправку до конституції. Але Бек заявив журналістам, що зовсім не думає резиґнувати з свого становища.

ДОЛЛЕС СУМНІВАЄТЬСЯ, ЧИ ЄГИПЕТ МАЄ ПРАВО ОБМЕЖУВАТИ ПЛАВБУ НА СУЕЗЬКОМУ КАНАЛІ

Вашингтон. — У вівторок 26 березня ц. р. державний секретар Джан Фостер Доллес влаштував свою першу пресову конференцію після американсько-британських нарад, що відбулися напередодні мин. тижня на Бермудах. Під час своєї пресової конференції Доллес поставився критично до сгущности вимог єгипетського президента Нассера в справі виведення військ ОН з району Гази і з Шарм ель Шейк в затоці Акаби і заперечив право Єгипту викидати ці війська із згаданих територій. В дальшому Доллес висловив сумнів щодо права Єгипту обмежувати плавбу на Суезькому каналі і виключувати Ізраїль від користування цим каналом. Висловлюючи своє критичне ставлення до домагань Нассера, Доллес водночас із цим заперечив рішуче встановлення під час конференції на Бермудах якоїсь спільної британсько - американської політики в справах Середнього Сходу, зокрема в ставленні до Нассера, заявляючи, що в розвитку подій на Середньому Сході було і є стільки непередбачених напрямків і можливостей, що просто немає ніякого глузду встановляти договором якусь конкретну політику чи конкретні заходи для розв'язки проблем, які можуть там виникнути. Щодо плавби в затоці Акаби, оспорюваної Єгиптом, то З'єднані Держави плянують звернутися за вирішенням в цій справі до Міжнародного Трибуналу в Гаазі. У зв'язку з нарадами генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда з през. Нассером у Каїро, Доллес висловив „обережний оптимізм" щодо їх вислідy, заявляючи водночас, що він не немає вичерпного звідомлення про перебіг цих нарад.

Гаммершилд закінчив свої наради в Єгипті

Каїро. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд закінчив у вівторок 26 березня свої наради з президентом Нассером і єгипетським міністром закордонних справ д-ром Махмудом Фавзі, після чого наряджувався ще з генералом Вирнсом, командантом міжнародної поліції, своїм заступником д-ром Ралфом Банчом, керівником очищувальних робіт в Суезькому каналі генералом Вілером й іншими урядовцями ОН, що перебувають на Середньому Сході. За часописними інформаціями Нассер поступився в дечому у справі корабельних оплат за користування Суезьким каналом, однак не пішов на ніякі уступки щодо замирення з Ізраїлем. Тому й Ізраїль не погодився надалі впустити міжнародну поліцію на свою територію. У цій справі Гаммершилд зрікся свого первісного пляну відвідати Ізраїль і призначив на середу 27 ц. м. відлет до Ню Йорку з летовища на території Ливану. Щойно тут, в Ню Йорку, в головній кватирі Об'єднаних Націй, Гаммершилд має продовжувати наради також із представниками Ізраїлю.

Помер Едвард Еріо

Париж. — У шпиталі св. Евгенії недалеко Ліону, помер у вівторок 26-го березня в 4 год. по пол. Едвард Еріо у віці 84 роки. Це був один із найчільніших державних мужів і політиків Франції в роках між двома світовими війнами. Він був впродовж майже 50 років посадником Ліону і трикратним прем'єром Франції та належав — поруч із Пуанкаре, Мільраном, Бріяном і Блюмом — до найчільніших представників Франції, яка після Версальського договору в 1919 році стала наймогутнішою суходільною потугою в Европі. Він був головою французької радикальної партії, яка насправді є ліберально - міщанською політичною партією. Як титулярний голова тієї партії він фігурував аж до своєї смерти, залишивши справжнє керівництво партією Мендес-Франсові. Він був палким прихильником Ліги Націй і пацифістом, і в тому характері вірив пропагандивним „миролюбним" гаслам московських большевиків. В Україні придбав собі злу славу після того, як, відвідавши її під час страшного голоду в 1933 році, заявив після свого повороту до Франції, що ніякого голоду він ніде не помічав. За німецької окупації Франції в останній війні він відмовився в будь-який спосіб співпрацювати з французьким урядом у Віші і перебув разом із своєю дружиною у в'язниці аж до визволення його альянтськими військами. Після того він став знову головою французького парляменту. Президент Франції Рене Коті і всі кайвищі французькі представники вшанували смерть Еріо відповідними заявами.

Едвард Еріо

СОВЄТИ ПОГРОЖУЮТЬ ЗНИЩЕННЯМ НОРВЕГІЇ

СОВ. ПРЕМ'ЄР БУЛГАНІН ПРИСЛАВ НОТУ ПРЕМ'ЄРОВІ ГЕРДГАРЗЕНОВІ З ПОГРОЗАМИ У ЗВ'ЯЗКУ З ЧЛЕНСТВОМ НОРВЕГІЇ В НАТО

Осльо. — Норвезький прем'єр Ейнар Гаргардзен дістав великого листа від совєтського прем'єра Ніколая Булганіна, в якому той останній цілком недвозначно погрожує Норвегії повним знищенням водневими бомбами, якщо Норвегія стане випадною прикордонною базою для держав НАТО у війні проти СССР. Вправді Булганін „з признанням" стверджує, що Норвегія дотримує свого приречення і не дозволила на створення на її території чужих військових баз, але, мовляв, внаслідку приналежности до НАТО, ця ситуація може „через день" змінитися, хоч би навіть „проти волі норвезького народу". На той випадок — пише Булганін — Совєтський Союз, у відповідь на „агресивну акцію", був би примушений „вжити якнайенергійніших заходів, щоб завдати нищівний удар проти агресорів, а також проти баз, стаціонованих недалеко наших кордонів". Булганін пригадує, що в такому випадку, з уваги на широкий засяг діяння новітніх ядрових бомб, потерпіли б не тільки самі військові об'єкти. Мовляв, коли одна воднева бомба діє у промірі кількасот миль і може принести шкоду куди більшій країні, аніж Норвегія, то що й казати про наслідки для Норвегії від більшої кількости таких бомб. Однак Булганін зазначає у своїй ноті, що він не домагається „негайного" виступу Норвегії з НАТО. Він тільки „інформує" і „пригадує" Норвегії „дійсну ситуацію", бо до такої „щирости" зобов'язують, мовляв, „приятельські взаємини", існуючі між цими двома державами. В облудній совєтській ноті говориться на вступі про те, як то знаменито розвиваються совєтсько-норвезькі взаємини після минулорічної візити в Москві норвезького прем'єра і міністра закордонних справ, а кінчається та нота вказівкою на Фінляндію. Ось, мовляв, між Совєтами і Фінляндією існують прегарні сусідські взаємини, — та чому ж такі самі взаємини не могли б панувати також між СССР і Норвегією?. — Як відомо, то Фінляндія, здана цілком на ласку-неласку Совєтів, проголосила „невтральність" і користає тільки з тієї обставини, що вона служить Совєтам як пропагандивний арґумент, що вони, Совєти, ніби шанують суверенність також малих і безборонних країн. У цій своїй ноті до Норвегії Булганін використав знову нагоду, щоб лаятись на американську „агресивну" політику, підкреслюючи з пропагандивних моментів „миролюбні" зусилля Совєтів та погрожувати знову бомбардуванням також Америки на випадок війни, бо, мовляв, новітня воєнна техніка, особливо керовані ракети, не знає такої перешкоди, як відаль.

Збентежена норвезька преса вважає, що нота Булганіна має за свою першу ціль — допомогти норвезьким комуністам у найближчій виборчій кампанії, однак не виключає, що в майбутньому Москва конкретно домагатиметься від Норвегії — виступити з НАТО. В усякому разі, вся західня преса характеризує цю останню ноту, як новий совєтський шантаж.

Москва обвинувачує ЗДА в готуванні „аґресії" на Албанію

Москва. — Московський часопис „Правда" виступив з обвинуваченням проти З'єднаних Держав Америки, мовляв, вони організують „ударні мілітарні з'єднання", щоб напасти з їх допомогою на Албанію й усунути існуючий там комуністичний режим. Водночас із цим „Правда" обвинувачує ЗДА у висиланні „шпигунів і провокаторів" не тільки до Албанії, яка є найменшою з-поміж совєтських сателітів державою, але й до інших сателітних країн. Виступила „Правда" з цими обвинуваченнями в дописі свого кореспондента з Албанії, який сповіщає, що американці скидають безупину на Албанію своїх парашутистів, привожених туди на чотиромоторових літаках. Ці парашутисти зодягнені в селянський одяг і збираються в лісах, де вони організують „ударні з'єднання" проти комуністичного режиму. Згідно з повідомленням московського кореспондента в Тирані (столиця Албанії) відбувся процес колишнього ґвардиста короля Зогу, який мав „признатися", що він позатруював джерела поблизу військових казарм, вбивав албанських комуністів і їхніх дітей і задумував звалити албанський комуністичний уряд. Під час його процесу комуністична влада влаштувала показ відібраної від „шпигунів" зброї, на якій позначено, що вона вироблена в ЗДА. Водночас із цим у дописі згадується, що комуністична влада мала розкрити недавно в Тирані широкорозгалужену антикомуністичну змову і що на пограничних південної і північної Албанії зловлено десятки шпигунів і саботажників.

Республіканські конґресмени за зменшення бюджету і податків

Вашингтон. — Всі республіканські конґресмени під проводом свого провідника конґресмена Джозефа В. Мартина одноголосно голосували за тим, щоб „поважно зменшити федеральні видатки" та тим способом „якнайшвидше зменшити податки". Конґресмен Мартин заявив, що республіканські конґресмени зовсім не хочуть шкодити функціонуванню урядових агенцій, але всіми силами стараються щадити в бюджеті, що призначений на 1958 рік. В резолюції, прийнятій республіканськими конґресменами, говориться про те, що всі американці і Конгрес глибоко занепокоєні тим, що запропонований на найближчий рік федеральний бюджет не дає виглядів зменшити прибуткові податки. Президент Айзенгавер заявив давніше, що погодиться на зменшення запропонованого на 71,800,000,000 долярів бюджету, якщо внаслідок цього не потерпить оборона і добробут країни. Республіканські конґресмени конферували з Айзенгавером, секретарем скарбу Джорджем М. Гомфрі і з директором бюджету Персівелом Брандейджом.

Державний департамент домагається права стейтів для Аляски і Гаваїв

Вашингтон. — Асистент державного секретаря Роберт С. Гілл вислав листа до Сенатської Підкомісії при Комісії Внутрішніх Справ, в якому домагається, щоб Конгрес ухвалив законопроєкт про надання права стейтів територіям Аляски і Гаваїв, бо це матиме корисний відгомін закордоном, головним чином на терені Об'єднаних Націй. Коли Аляска і Гаваї дістануть права стейтів, то це буде виявом того, що ЗДА погоджуються на самоуправу тих територій, а це є головною засадою чартеру Об'єднаних Націй. На цій сенатській підкомісії мають відбутися переслухання в справі законопроєкту про право стейтів для Аляски. Також і в Палаті Репрезентантів відбуваються переслухання в цій справі, де зізнавав представник Аляски Ралф Дж. Ріверс.

Німеччина сподівається одержати атомову зброю від ЗДА

Вашингтон. — Ген. Адольф Гойзінґер, голова шефів штабів організованих німецьких збройних сил висловив надію, що й західньо-німецька армія буде засоблена незабаром в тактичну атомову зброю. Ген. Гойзінґер прибув до ЗДА разом із шефами штабів 14-ох інших держав приналежних до НАТО і відбуває разом з ними поїздку по ЗДА. Метою відвідин шефів штабу держав НАТО, що триватимуть два тижні, є познайомитися з американськими мілітарними влаштуваннями і вишколом. Вони прибули до ЗДА на особистим запрошенням адм. Артура В. Редфорда, голови об'єднаних шефів штабів ЗДА. В розмові з журналістами ген. Гойзінґер заявив, що справа засоблення европейських армій атомовою зброєю є справою всіх держав НАТО, а не одної Німеччини. Гойзінґер відмовив відповісти на питання, чи він переговорюватиме в цій справі з американським урядом або командуванням.

● **Джеймс Фланнері** з Бронксу, Н. Й., відзначаючи своє звільнення з війська, зрізав дерево, що росло на вулиці перед домом, в якому він мешкає. І суді Джеймс Фланнері твердив, що не пригадує собі цієї події, але радо заплатив 95 долярів, за які посадять інше дерево на тому самому місці.

СНІГОВІЯ В СТЕЙТАХ „ВЕЛИКОЇ РІВНИНИ"

На фото: засипаний снігом дім в Омаґа (Небраска). Внаслідок снігової була припинена вся комунікація і згинуло яких 40 осіб.

В Аргентині сконфіскували американську електрівню

Буенос Айрес. — Директор провінції Кордоби Менардо Галлярдо Валдес видав зарядження, згідно з яким удержавлено американську електрівню в місті Ляс Варілляс. Це була мала електрівня, яка мала тільки 1,500 клієнтів, і її зартість виносить 330.000 долярів. Голова Ради Директорів Центрально-Аргентинської Електричної Компанії Оскар Д. Дісґолі вислав із того приводу депешу до тимчасового президента Аргентини Педра Е. Арамбуру, в якій протестував проти того „несправедливого кроку" провінційного уряду. Та губернатор провінції Кордоби Валдес також взяв під свою контролю цю електрівню і визначив для неї свій заряд. Саме тепер представники американської фірми ведуть переговори з центральним арґентинським урядом в справі повернення усім приватним фірмам тих підприємств, що їх був сконфіскував арґентинський уряд за часів диктатури Хуана Д. Перона. Електрична Аргентинська Електрична Компанія мала інвестицій в Арґентині на суму 117,000,000 долярів, але більш як половина з тих підприємств була сконфіскована під час диктатури Перона. Тимчасовий уряд Арамбури не знає, ні яку стати в цій справі. Він вже кілька разів заявляв, що підтримує приватні підприємства, але одночасно дозволяє на те, щоб провінційні уряди конфіскували приватну власність.

В АМЕРИЦІ

● **Колишній президент** Геррі С. Труман 2-го травня ц. р. виголосить в Нюйорському університеті лекцію на тему „Вибір на президента ЗДА".

● **Департамент пошти** уґрунтовуючи свою вимогу збільшити поштові оплати, стверджує, що в европейських державах оплата за пересилку звичайного листа коштує: в Німеччині 4,8 цента, Франції — 4,3, Бельгії — 4, Норвегії — 4,2, Швайцарії — 4,6, Швеції — 4,8 цента. Як відомо, в ЗДА пересилка звичайного листа коштує 3 центи.

● **Вісім абсольвентів** Гарвардського університету протестують проти виклядів д-ра Р. Оппенгаймера. Вони твердять, що „моральні засади д-ра Оппенгаймера, сумнівні", бо його не допустили до атомових таємниць, хоч і визнали за „льояльного громадянина ЗДА".

● **Якась невідома особа** замовила собі в одному з нюйорських банків 100,000,000 одноцентових монет. Цей банк не має такої кількости одноцентівок і буде збирати їх впродовж цілого року, щоб задовольнити вимогу цієї особи.

● **Сенат погодився** відкласти сплату Англією цьогорічної рати в сумі 134,400,000 долярів, яка є частиною боргу, що його Англія затягла в ЗДА під час другої світової війни.

● **Сенатор Стайлес Бріджес**, який є головою Республіканської Сенатської Політичної Комісії, заявив, що він є проти затвердження номінації на амбасадора в Манілі Чарлза Е. Болена. У 1953 р. Бріджес був також проти номінації Болена на амбасадора в Москві.

● **Посадник столиці Ірляндії** Дубліну Роберт Бріску об'їхав уже 24 американські міста, в яких, між іншим, старається допомогти зібрати для Жидівського Комітету 100,000,000 долярів. Сам Бріску — жидівського походження.

● **Голова Фонду Республіки** Роберт М. Гатчінс повідомив, що цей фонд призначив 100,000 долярів для Комісії допомоги американським індіянам.

У СВІТІ

● **Ілля Еренбурґ**, один із передових совєтських пропагандистів - письменників, виступив з „оборонюю американської культури проти закиду Александра Казем-Бека, який, провівши 15 років в ЗДА, вернувся недавно „на родіну" і виступив у „Літературній Газеті" з статтею, в якій заявляє, що Америка не створила ніякої власної культури. Еренбурґ наводить прізвища давніших і нових американських письменників і науковців світової слави, а на закид Казем-Бека, що мільйони американців не знають творів Марка Твена, Джека Лондона, Сінклера чи Гемінґвея, відповідає, що за його молодих років (ніби тепер уже інакше в СССР?!) мільйони росіян не знали нічого про Чехова або Горького.

● **Генерал Максвелл Тейлор**, шеф штабу Армії ЗДА, відбуває подорож на Далекому Сході. Він уже відвідав Японію, Південну Корею і Формозу, провівши з найвищими тамошніми державними особами і військовиками ділові розмови.

● **Араби в районі Гази** ненавидять жидів і бажали б повороту єгипетської влади, але коли вона вернулася, жалують за адміністрацією міжнародної поліції Об'єднаних Націй. За короткий час, коли цивільна адміністрація перебувала в руках міжнародної поліції в районі Гази, можна було дістати газоліну і хліб куди кращої якости, бо військові з'єднання ОН мали американську муку.

● **Як адьютанта при генералові Ганспі Шпайделі**, командантові суходільних військ НАТО на Середню Европу призначено англійського капітана Фредеріка Ляссеттера. Це — перший випадок в історії німецької і англійської армії, коли німець командує англійцем. Фредерік Ляссеттер має 26 років і добре володіє німецькою мовою.

● **Лямін Деббаґін**, теперішній лідер альжирських націоналістів, заявив на світі роковин незалежности Тунісії, що альжирські араби не перестануть воювати проти Франції і не розпочнуть ніяких переговорів, поки французький уряд не визнає в принципі права Альжиру на незалежність. Непримирне становище альжирських націоналістів скріплює позицію французького прем'єра Молле, атакованого за продовжування війни в Альжирі. Він і його намісник в Альжирі, Роберт Лякост, виправдуються впертістю альжирців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НА ШЛЯХУ ДО ОБ'ЄДНАННЯ

Понеділок 25-го березня 1957 року перейде до історії, як одна із переломових дат в історії Европи. Цього дня на Капітолійському Узгір'ї в Римі представники шістьох европейських держав підписали два договори. Один з них передбачає створення спільного европейського ринку, або т. зв. митну унію, в межах якої увесь торговельний і особовий рух зможе відбуватися без обмежень, значить без тарифових і пашпортових бар'єрів. Другий договір встановлює співпрацю шістьох европейських держав у ділянці розвитку і використання атомової енергії для мирних цілей. Урочисто підписані договори мають бути ратифіковані парляментами кожної з шести країн: Франції, Західньої Німеччини, Італії, Бельгії і Люксембургу.

Населення всіх шести держав, що підписали згадані договори, нараховує 160.000.000 осіб. Їх економічне об'єднання дозволить їм з допомогою атомової енергії розбудувати спільну масову продукцію, що дорівнює своїм розміром американській. Торгівля цих шести країн із зовнішнім світом, коли їх трактувати спільно, вже сьогодні розміром і засягом дорівнює торгівлі З'єдинених Держав Америки, а їхня продукція сталі перевищає вже нині продукцію Совєтського Союзу. Завдання цих договорів, що має бути здійснене на протязі 12-17 років: скасувати митні бар'єри та торговельні обмеження на всьому просторі від Північного до Адрійського моря, встановити вільну виміну праці, капіталу і товарів, створити спільну митну унію, що репрезентуватиме ці держави у їх ділових і торговельних взаєминах із зовнішнім світом і об'єднати всі засоби шістьох націй для спільного розвитку та використання атомової енергії. У зв'язку з цим буде створений спільний інвестиційний банк з капіталом в сумі одного більйона долярів для індустрійної модернізації і економічної експансії.

Значення підписаних пактів сягає далеко поза економічні цілі і завдання. Це — як підкреслюють політичні обсерватори — черговий крок для здійснення західньо-европейської федерації з одним спільним парляментом, депутатів до якого початково мали б десигнувати парляменти окремих держав, а згодом вибирати всенародним голосуванням. Очолювала б цю федерацію рада міністрів, репрезентантів окремих держав, а всі спірні справи полагоджував би спільний суд.

Велике значення підписаних договорів ще й у тому, що до створеного економічного, а потім і політичного об'єднання шести европейських держав мали б приєднуватися поступово й інші західньо-европейські держави, передусім держави 17-членної Організації Европейської Економічної Співпраці. Тоді б европейська спільнота народів нараховувала 300 мільйонів населення (включно з британським) і стала б могутнім фактором, який своєю потенцією і могутністю невтралізував би всі агресивні пляни червоної Москви. До *орбіти цієї федерації мали б бути притягнені згодом і незалежні держави африканського континенту.*

Зроблений у понеділок 25 березня черговий крок до реалізації европейського об'єднання не був несподіванкою. Підписані договори є вислідом майже дворічної праці заінтересованих держав. Перші переговори в справі митної унії відбулися в Мессіні на Сицилії в червні 1955 року, під час так званої вугільно-сталевої конференції. Плян створення спільної агенції для розвитку і використання атомової енергії (т. зв. Евратом) виник у травні 1955 року, під час конференції у Венеції. Прихильно ставляться до започаткованого економічного об'єднання, як і до майбутніх плянів европейської федерації, З'єдинені Держави Америки, вбачаючи в такому розвитку єдину запоруку миру і безпеки проти совєтської аґресії.

Як загрозу для своїх імперіялістичних плянів, потрактувала цей перший крок на шляху до европейського об'єднання червона Москва, наґавровуючи підписання цих договорів, як монополістичну затію ... З'єдинених Держав Америки та Західньої Німеччини, мовляв, головним завданням створеного економічного об'єднання буде продукція атомової зброї.

Такий гострий виступ Совєтів проти започаткованого здійснення ідей европейського об'єднання доказує, що цей розвиток іде всупереч тенденціям Москви і перекреслює багато її плянів. Цим треба пояснювати також її лють і кампанію проти держав, що підписали в Римі згадані вище договори.

Підписання цих договорів, як і позитивний вислід американсько-британійської конференції на Бермудах, доказують, що західній світ в обличчі комуністичної загрози консолідується і об'єднується, вбачаючи саме в такому об'єднанні одну з найбільших ґарантій своєї волі і безпеки.

ЗДА У БАГДАДСЬКОМУ ПАКТІ

В одному короткому реченні 5-ої точки комунікату про вислід конференції президента Айзенгавера з прем'єром Мекмілленом на Бермудах сказано про „готовість З'єдинених Держав, у рямцях недавньої спільної резолюції в справах Середнього Сходу, взяти активну участь у праці Військової Комісії Багдадського пакту". Ця дипломатична мова має такий глибокий і поважний зміст, що — за негайними коментарями західньої преси, потвердженими у відгуках всієї комуністичної та просовєтської преси — цю постанову З'єдинених Держав вважають одним з найважливіших моментів усієї Бермудської конференції. Пригадаймо коротко, що таке Багдадський пакт і в чому його значення.

Багдадський пакт — це популярна назва Організації Середньо-Східнього Договору, МЕТО (Мід-Іст Тріті Орґанізейшен), підписаного в Багдаді 22 листопада 1955 року між Англією, Туреччиною, Іраком, Іраном і Пакістаном. Договірні сторони зобов'язались в цьому договорі співпрацювати в політичній, військовій і економічній ділянках, щоб протиставитись загрозам, небезпечним для їх спільних інтересів. На Багдадській конференції З'єдинені Держави мали свого обсерватора, але до того пакту не приступили, дармащо — як твердять політичні коментатори — американська дипломатія підтримувала англійську дипломатію при формуванні того бльоку. Щойно 19 квітня 1956 року, на з'їзді — держав-учасниць цього пакту в Тегерані, ЗДА ввійшли в Економічну Комісію пакту, заявивши цим готовість співпрацювати в ділянці його фінансування та в його економічних проєктах. Хоч тепер, на Бермудській конференції, ЗДА також не заявили ще про своє повне приступлення до Багдадського пакту, проте, ввійшовши в його Військову Комісію, практично чи фактично стали його членом, тобто готові боронити своєю збройною силою спільні цілі держав того пакту. Так зрозуміла приступлення ЗДА до Військової Комісії Багдадського пакту вся американська й міжнародна опінія.

Пресовий референт президента Айзенгавера, Джеймс Гаґерті, оприлюднивши цю постанову Президента й державного секретаря Доллеса на Бермудах ще перед появою офіційного комунікату, пояснив, що це — логічний висновок проголошеної недавно і затвердженої Конґресом доктрини Айзенгавера. Бо всім було і є ясно, що Багдадський пакт звернений виключно проти Совєтів і проти комуністичної підривної роботи на Середньому Сході. Він є вислідом заходів західньої дипломатії створити „середньо-східній бар'єр" проти походу Совєтів на Середній Схід, веденого ще за часів царату і продовжуваного комуністичним правлінням Москви. Раніше це називалося мрією царської Росії про Перську затоку. У практиці це мало означати — заволодіння Москвою середньо-східньою нафтою та відкриттям шляху на Індію і Південну Азію. Створити загальний могутній середньо-східній антисовєтський бльок не вдалося з двох головних причин: Поперше, різко протиставився йому Єгипет, який вважає, що колоніяльна англо-французька політика небезпечніша для арабських країн, аніж совєтська, і вбачає в Багдадському пакті суперника Арабської Ліґи, отже ніби розбивача одностайного арабського світу. Далі, проти Багдадського пакту рішуче виступила Індія, насторожена фактом, що Пакістан, член цього пакту і противник Індії у спорі за Кашмір, почав діставати з Англії й Америки зброю. Нічого й казати, що совєтська й комуністична преса у всьому світі накинулась на Багдадський пакт і вже півтора року веде проти нього неперебірливу кампанію, в першій черзі брехнею, очорнюванням та нацьковуванням проти нього всіх арабів, як ніби проти „нової форми західнього колоніялізму, зверненого проти самостійности арабських країн". По цій лінії пішли всі три „великі невтралісти": індійський прем'єр Джавагарлал Неру, югославський диктатор Тіто і єгипетський президент-диктатор Гамаль Нассер. Під впливом запеклої аґітації з Єгипту і Сирії, запрошена до участи в Багдадському пакті Йорданія відмовилась до нього приступити. З уваги на поставу Єгипту і керованої ним частини арабського світу, З'єдинені Держави не приступали до Багдадського пакту, щоб не дразнити Нассера і ще більше не штовхати його в сторону Москви. З цієї самої причини З'єдинені Держави й тепер, на Бермудах, формально ще до Багдадського пакту не приступили.

Проте, фактичне приступлення Америки є маніфестацією назовні того, що Америка цілком схвалює цілі та характер Багдадського пакту і скріплює його своїм авторитетом, своєю участю у військовій ділянці, співпрацюючи з ним уже в ділянці фінансовій. Безумовно, це — демонстрація проти особи і політики Нассера. В оцінці єгипетського президента і його політики ще донедавна основно різнились вирішні англійські й американські чинники. Після того, як Англія підписала з Єгиптом 19 жовтня 1954 року договір про евакуацію Суезького каналу й передачу його під суверенність Єгипту, що й сталося остаточно 13 червня 1956 р., Англія зревідувала свій первісний погляд на полковника Гамаля Абдель Нассера. Цей останній, ставши 18 квітня 1954 р. єгипетським прем'єром, а 23 червня 1954 р. президентом Республіки (з збереженням становища прем'єра й фактичного диктатора країни), пішов так виразно по лінії порад, отримуваних з Москви, що Англія і Франція зневірились в можливості будь-якої мирної співпраці з ним. Звідсіль, логічно, був їхній похід проти Єгипту в листопаді минулого року. Спротив З'єдинених Держав тому походові виник не тільки з принципових мотивів — виключення війни, як засобу вирішування міжнародних спорів, — але й з того погляду, що Нассер — це таки передусім єгипетський націоналіст, і що тому треба продовжувати заходи, щоб мирно осягнути з ним порозуміння в сутніх справах та приєднати його для Заходу. Щойно поведінка єгипетського президента в останніх днях, вже після того, як Ізраїль евакував решту території Єгипту, сильно підтримала арґументи Мекміллена і Селвайна Ллойда на Бермудах і захитала — як твердять кореспонденти з Вашинґтону — рештою того морального кредиту, що ним користувався Ґамаль Нассер в тамошніх колах.

Таким чином приступлення Америки до Військової Комісії Багдадського пакту стверджує наявно, що Англія і ЗДА — якщо ще не узгіднили на 100% своєї політики і тактики на Середньому Сході, — то значно її зблизили, — значно узгіднили погляд на політику Єгипту і рішили надалі таки йти на Середньому Сході — разом.

ПРОЄКТИ ЗАБОРОНИ КОМПАРТІЇ У ФРАНЦІЇ

До бюра французького парляменту партії незалежних і селян подали аж чотири проєкти про заборону чи обмеження діяльности комуністичної партії у Франції.

В цьому немає нічого дивного, коли зважити, що в усіх ще в пам'яті комуністичні саботажі з відправленням війська й постачання до Індо-Китаю, ще в пам'яті всіх деморалізування мобілізованих до Альжиру, кожен і сьогодні може читати й чути безнастанну пропаганду комуністів проти кожного потягнення уряду, навіть уряду соціялістичного, що часто має в парляменті голоси компартії за собою.

Франція — очевидно — не валиться від того, що за компартію голосує аж 25% виборців. І комунізм нікого у Франції не лякає так, як це собі уявляють, наприклад, в Америці, де на 62 мільйони голосуючих комуністи дістають тільки 7.805 (явних) голосів (в Англії вони мають лише 0,1% голосів у кожних виборах, в Бельгії 3,5%, в Швеції 4,5%, в Голляндії 6%, в Люксембургу 9%).

Число членів компартії у Франції сягає 500.000, і тільки Італія перевищує її своїми 2.102.000.

Але справа не тільки в числі членів компартії і навіть не в кількості голосів, що припадають на компартію. Справа в тому, що кілька років тому, коли страйкували у Франції залізничники, виявилось, що вистачить, щоб на одному вузлі застрайкувало кілька диспетчерів і весь вузол — спаралізований. Уявімо собі таке під час війни!

Свого часу, коли стало відомим, що індокитайські комуністи мали у себе плян важливої операції французького експедиційного корпусу, ген. Елі заявив, що за його командування в Індо-Китаї кожен плян протикомуністичних операцій був заздалегідь відомий ворогові. Справа в тому, що комуністична партія має своїх людей у штабах та в міністерствах, і ніяка контррозвідка не може дати собі з ними ради, бож не може приступити до установ, яким підлягає.

Якщо все сказане вище взяти до уваги, то стане ясно, що треба щось з комуністами у Франції зробити. Зокрема, уряд відчуває діяльність компартії як загрозливу саме тепер, під час війни в Альжирі, коли араби посягають на Мавританію й на Сагару, де недавно відкрито багатющі поклади вугілля, нафти, заліза й рідкісних мінералів. У всіх посяганнях арабів комуністи стають за ними.

Хоч і як бороняться альжирські націоналісти, але вони не можуть забезпечити себе від проникання в їхні ряди комуністів, що приходять до них як найкращі помічники, інструктори й пропаґандисти, вишколені в Іврі під Парижем чи під Букарештом. Останні арешти в Парижі членів альжирського підпілля (в основі збірки фондів проходять на території Франції, бож тут альжирці заробляють гроші), арешти членів політичного апарату Фронту Національного Визволення Альжиру виявили, що ті з европейців, які співпрацюють з підпільниками, зближені до компартії.

Але сміємо твердити, що компартія у Франції не буде заборонена. Проти заборони, в дискусії над цими проєктами у парляментарній комісії, вже виступили представники республіканської партії, радикалів, соціялістів і пужадистів, отже — всі від лівого крила до крайнього правого.

Не може Франція, що так одностайно виступила проти МекКарті, сама піти шляхом „обмеження свободи". Що б собі хтось про Францію не думав, але вона має високе відчуття внутрішніх потреб і вміє собі давати раду з кожним явищем, коли воно стає дійсно загрозливе. Напр., комуністів зовсім вичищено з поліції, куди вони пролізли були в перші роки після війни, а зокрема в період визволення Франції, становлячи поважний відсоток у підпіллі, яке після відступу німців перебирало владу на місцях. Жюль Мок дав собі раду з ними без ніяких заборон. Нема підстав думати, що тепер би щось мало змінитись.

Найголосніше сьогодні говориться у Франції про те, що комуністи є ворогами країни, бо з наказу Москви підтримують і Нассера, і всякі антифранцузькі рухи в арабських країнах та безмежних областях Африки. Але комуністи змагаються за свої впливи в тих рухах, які не вони викликали, і з цієї точки погляду заборона компартії нічого б не дала.

Однак, є ще один арґумент проти заборони компартії, і то великої ваги.

Ті 25% голосів за компартію походять зовсім не від завзятих та вишколених червоних революціонерів. Це — переважно люди, яким здається, що компартія найкраще боронить соціяльні інтереси робітництва, бо боронить їх найголосніше. Але при кожному т. зв. політичному страйку, що потрібний компартії з політичних причин, а не виправданий господарськими причинами, комуністичний синдикат провалюється і, страйк не вдасться. Отже, ті 25% не такі то й страшні.

Коли компартія діє явно, то відомо, що вона робить і хто їй симпатизує. Комуністичні симпатики нікому не страшні. Якщо компартію заборонити, тоді вона піде в підпілля, зникне з поля обсервації. Кадри її членів і прихильників зменшаться, але це будуть кадри загартовані, краще вишколені. В переслідуваннях вони весь час прямуватимуть до революції, бо їм не буде місця в нормальному житті.

Крім того, француз любить співчувати переслідуваному, не дуже заглиблюючись над тим, чи він має рацію. Переслідувані комуністи наберуть ореолу мучеників.

Ось чому, на нашу думку, компартії у Франції не заборонять. У Франції завжди живі слова Вольтера, що казав про свого противника: „Я з ним не погоджуюсь, але я дам все за те, щоб він міг висловити свою думку".

Свобода слова — найбільший ідеал француза. Як взагалі свобода. Прикладом цього може бути той француз, який їхав зі мною пароплавом і казав, що почуває себе як в криміналі:

— Подумайте тільки, я не можу зійти з пароплава, якщо б мені захотілося. Це мене мучить і денервує...

О. Д-вич

Роман Голіян

ПІСЛЯ СЕСІЇ УНРАДИ

Мюнхен. — Пізно вночі 21-го березня закінчилася тут 4-та Сесія УНРади. Замість передбачених 3-ох днів, забрала вона вдвоє більше часу і проходила через низку критичних моментів. У висліді принесла:

1. Виступлення ОУН зі складу Української Національної Ради,

2. Створення коаліційного Виконавчого Органу, складеного з представників усіх тих 5-ти фракцій УНРади, які в ній залишилися.

Виступлення фракції ОУН на четвертий день сесії було несподіванкою. Правда, вже з самого початку сесії та в чергових днях фракція ОУН зберігала резерву, яка кидалася в очі, обмежуючися в основному до внесення свого „Проєкту Постанов і Доповнень Тимчасового Закону Державного Центру УНР" та до коротких реплік в ході дискусії над цим проєктом. Все це, здавалося, вказувало, що фракція ОУН готується до якогось маніфестаційного кроку, запевнивши собі договірно співдіяння і підтримку деяких інших фракцій, з якими до того часу переговорювала, але ніхто не сподівався, що цим кроком буде зірвання з усім тим, що ОУН співтворила і з чим співпрацювала на певних етапах розвитку і діяння УНРади.

В чому річ? Формально знаходимо вияснення цього в „Заяві", яку фракція ОУН склала 19 березня, тобто на 4-ий день сесії, на руки Президента УНР і голови Президії УНРади (текст якої був надрукований в попередньому числі „Свободи"). Фактично, причини лежать, здається, куди глибше. Відкинення бо дослівного тексту Проєкту Постанов більшістю пленуму УНРади не означало відкинення проєкту взагалі. Більшість його точок була прийнята за їх повним текстом, решта була прийнята у змодифікованому сформулюванні і різнилася лише формами їх переведення в життя, згідно з престижевими вимогами Українського Державного Центру, за вийнятком хіба відкритого й дискусійного питання „службового відношення членів Президії УНРади та її Виконавчого Органу до зовнішньо-політичних чинників, а в тому числі й АКВБ". Так засада „непередрішенства", як і засада поширення консолідації на базі УНР з політичними угрупованнями, що стоять поза УНРадою, залишилися схваленою основою дальшої праці Держ. Центру. Отже, чи не будемо ближчі справжніх причин сецесії ОУН, коли за вихідну точку візьмемо неспроможність узгіднення політичної тактики ОУН, що виходить ортодоксально з ідеологічних основ цієї Організації, з тактикою всіх інших партій УНРади, устрій яких не зв'язаний ригористичними нормами ідеологічної системи, обмежуючись лише до ідеологічних засад кожної звичайної демократичної партії. Ця органічна неспроможність погодження принципу „ведення" з демократичною, практикою підчинення себе рішенням більшости була — на нашу думку — сьме причиною всіх затяжних і нерозв'язних ускладнень і криз, що трясали УНРадою і її Виконавчим Органом на протязі останніх трьох років, завжди тоді, коли йшло про зактивізування визвольної політики в існуючих, реальних умовинах. Парадоксальне було при цьому те, що фракція ОУН завжди керувалася при цьому найкращими ідейними заложеннями незалежности української визвольної політики, які, з другого боку, в обличчі існуючих умовин, примушували її триматися в закостенілих межах декляративного принципіялізму без найменшої свободи рухів на міжнародньому терені.

Що було правильне, — покаже дальша політика бльоку, який сформувався на 4-ій сесії і який вже створив свій Виконавчий Орган. Проте, немає сумніву, що сецесія ОУН послабила структуру УНРади, а що найважливіше, відібрала їй рівноважний чинник внутрішньої контролі, яким була фракція ОУН навіть в затяжних періодах її опозиції. Жаль і огірчення з приводу сецесії ОУН виявили декляративно на сесії всі фракції УНРади, признаючи шкоду із зробленого вилому і закликаючи ОУН змінити рішення, що ускладнює ще більше важливу проблему міжпартійної консолідації.

Новий Виконавчий Орган постав на базі коаліції всіх

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗАСПІВ
(Із „Волинських Акордів")

Прозорий ранок встав з дрімоти
І кільчить сонячні пісні,
Немов дитинства срібний дотик,
Снуються тіні запашні
Думок покинутих в півсні...
І серце, збувшися утоми,
Далекий розкриває спомин.

І хочеться згадати час,
Коли тобі всього п'ять років,
Коли між материнських ласк
Не знав про дні тяжкі, жорстокі
І радощів ясні потоки
Стелили стежку у життя,
Без пристрасти, без каяття.

Коли усе: пташки і квіти
Були, як друзі, як рідня.
Коли хотілось на вітер,
Мов на буланого коня,
Так, коли-небудь навмання
Зненацька скочити і в гості
Полинути в зелений простір.

Волинь. Чарівна сторона.
Шумких лісів дрімуче диво.
Кого не кликала вона
Улесливо і жартівливо,
Неначе дівчина вродлива?
Покликала й взяла мене
В село, що звуть Дерев'яне.

Є. САМОХВАЛЕНКО

Юрій Мушкетик

ГАЙДАМАКИ

(5)

Бурка почервонів, потер рукою перенісся.

— Добре, приберу. Сам сміття не люблю, це при Шелесті завели.

Максим вийшов з землянки. Теплий весняний вітер, напоєний запахом молодого листя і перших квітів, приємно залоскотав обличчя. Повз землянку з глечиком березового соку в руці пройшов незнайомий гайдамака. Побачивши отамана, він шанобливо кивнув головою і взявся рукою за шапку. Залізняк скривився. Думав завернути гайдамаку, присоромити, але той був уже далеко і не хотілось гукати на весь яр.

— Видно, що недавно челядником при дворі десь був. Опісля сам зрозуміє.

До вечора було далеко, і Максим роздумував, що робити зараз. Довго стояв нерушно. Обривав і м'яв у руці вербові котики, слідкував очима, як ширяє над лісом сокіл — боривітер. На душі було тривожно, як і в перші дні. Але тоді він думав — це з незвички, мине трохи часу, призвичаїться і заспокоїться. Проте, спокій не приходив.

Від молодої вільшини, що росла біля копанок, долинула пісня. Залізняк пішов туди. Спочатку слів не можна було розібрати, але коли він завернув за кущ ліщини, у вухах голосно задзвеніла жартівлива пісенька:

...Баба з води вирне,
То дід києм пирне.
— Отут, бабо, кайся,
Отут покупайся.
Отут вода бігучая,
Отут, бабо лаючая,
Отут назвичайся.

— Сумний, і ти тут? — здивувався Залізняк.

— Отаман, — шепнув хтось збоку.

Дід насторожено повернув голову, очевидно, ще не впізнаючи по голосу того, хто говорив.

— Тобі б треба прізвище не Сумний, а якесь інше. Приміром, Веселий чи Смішний. Або Всюдисущий.

— Хіба погано, що я людей розважаю?

— Чого ж погано, дуже гарно. Добре було б, щоб ти й завжди нам співав, людей веселив. Пісня дух бадьорить.

Кобзареве лице прояснілo.

— Може й буду, якщо сподобається. Я тебе, отамане, пам'ятаю. Ти — Максим, з Медведівки. Мені хлопці сказали, що в них новий отаман. Виходить, я тебе добре знаю, в твоїй хаті гостювати доводилось.

Петрик, що лежав на молодій траві за дідовою спиною, схопився:

— Дядю, то це ви? А Оля де?

— Це я, — Максим притягнув до себе хлопчика. — Оля дома, незабаром побачиш її. Наречений моєї племінниці, — посміхнувся до гайдамаків. — Як, хлопці, підемо до Петрика в бояри?

Обличчя гайдамаків заясніли посмішками, а Петрик, зніяковівши, сховав голову за вільховою гілкою. Прослухавши кілька пісень, Максим пішов від гурту. На серці стало трохи спокійніше.

„З людьми завжди певніше", — подумав він і рушив до Значка, де паслися коні.

В Медведівку Максим приїхав, коли в хатах ще тільки-тільки засвітились перші вогні. З собою взяв Миколу. Полковник чигиринських козаків Квасневський мешкав у будинку медведівського коменданта Білявського. Залізняк зупинив коня біля хати діда Мусія, що жив неподалік, і сказав Миколі:

— Зайдемо розпитаємо, що і як. Вулдимку постав десь у кутку, хай не маячить за плечима.

Сінешні двері були ще не замкнені.

— Диви, хто прийшов! — підвівся дід Мусій на Максимове вітання. — О, й ти, Миколо! Одарко, завісь чимось вікно, — оглянувся він трохи злякано.

— Хліб-сіль, діду. Чого ти так здивувався, ніби ми з того світу явились?

Дід заметушився. Змів рукавом з стола крихти, відгорнув латану, але чисту скатертину.

— Сідайте до столу.

Максим і Микола спробували відмовитися, але дід, таємниче підморгнувши, дістав з полиці пляшку, в якій бовталася горілка.

— Зять сьогодні в гості приходив, — сказав він.

Закусили цибулею, за тим баба поставила у великій мисці борщ.

— Що нового, діду? — присьорбуючи борщ, запитав Максим.

— Нічого, окрім чуток всяких. Гомонять, ніби от-от конфедерати наїдуть в містечко, відмінять у кого й лишились пільгові роки. Ти ж як живеш?

— Дякувати Богові. Комендант чигиринський давно в селі? О, що це таке, я думав, м'ясо, а воно...

Максим витяг з борщу щось чорне, взяв у пальці і став розглядати.

— Цього м'яса і твої зуби не візьмуть. — Дід кахикнув не то з смішком, не то з зідханням: — Шматок корця з-під соли. Борщу оолити нічим. Запорожці привезли, та лише три дні продавали, відкупники в них всю авулом* купили. Ти про Квасневського питав? Вже зо два тижні сидить, був від'їхав, а позавчора вернувся знов. У нашого коменданта живе.

Баба поралася біля печі, дослухаючись до розмови. Максим моргнув Миколі, проте той не зрозумів. Тоді Залізняк наступив йому на ногу і знову вказав очима. Микола підвівся і підійшов до баби:

— Як дочки живуть, зяті? Чув, ніби Охрім коня обміняв?

Максим нахилився до діда.

— В якій кімнаті комендант живе? І вартовий де?

— Нащо це вам? Лихе щось задумав ти, Максиме. Ще коли б когось іншого, то дідько з ним.

* Авулом — гуртом.

— Нічого лихого, погомоніти хочемо, от хрест святий. — Максим швидко перехрестився.

— У світлиці від колодязя, якщо він не в гостях. А рунди* ніякої не ставлять. Можна пройти з саду через кухню.

— Все, добре. Коні нехай у тебе побудуть, не виходь з хати, щоб тебе з нами ніхто не бачив. Жди, діду, скоро в гості. Спасибі за хліб-сіль.

— Йтимемо через сад — ступай тихо. Лишишся в кущах, на випадок чого — свиснеш, — сказав Залізняк Миколі на вулиці. — Спочатку давай у вікно глянемо.

...Побачивши перед собою незнайомого чоловіка, полковник Квасневський злякано схопився з ліжка і випустив з рук книжку. Лише одну мить розмірковував він: пістолі висіли на стіні, а незнайомий стояв біля порога, тримаючи руку під кунтушем. Думати про захист було пізно. Та, може, він прийшов без лихої думки, тільки ж чому так пізно і без дозволу?

— Не бійся, полковнику. Я не маю злих намірів. А що прийшов так, непроханий, — Максим посміхнувся, — вибачай.

* Рунда — варта.

РЕЗОЛЮЦІЇ

Ради Директорів ЗУАДК-у з дня 23-го березня 1957 р.

Рада Директорів ЗУАДК-ту, зібрана 23 березня 1957 р. у централі ЗУАДК-ту у Филаделфії, обміркувавши у широкій і всебічній дискусії над вичерпним звідомленням Екзекутиви і рекомендаціями Контрольної Комісії, ствердила:

тому, що ЗУАДК, проробивши в минулому велику роботу в ділянці переселення, допомоги і правної опіки, стоїть перед незавершеними ще давніми і новими завданнями, зокрема допомоговими і суспільної опіки,

тому, що міжнародна політична ситуація ставить перед ЗУАДК можливості нових обов'язків,

і тому, що виконання всіх цих завдань і обов'язків завжди вимагало та вимагає максимальної жертвенности всього нашого громадянства, а

тому, що жертвенність на цілі ЗУАДК-ту в останніх часах значно зменшилась, не в останній мірі теж внаслідку невпорядкованости збіркової акції та поширювання неперевірених чи зовсім невірних вісток про діяльність ЗУАДК,

Рада Директорів постановляє:

1) докласти всіх зусиль, щоб ведену до цього часу працю продовжувати і поширити;

2) зробити все можливе, щоб ця наша центральна допомогова організація була завжди готова зустріти ті нові харитативні завдання, які можуть їй припасти;

3) перевести кампанію за придбання якнайбільшого числа індивідуальних членів;

4) змагати до впорядкування збіркових акцій на харитативні цілі (Коляда і Писанка);

5) закликати всі наші організації і людей доброї волі до активної співпраці і всебічної підтримки нашої установи в усіх її працях;

6) заапелювати до всієї української преси, щоб вона підтримувала ЗУАДК, та щоб, не зрікаючись права критики, неперевіреними інформаціями не підривала авторитету цієї установи та довір'я до неї у громадянства;

7) звернути увагу всім довжникам ЗУАДК на їх моральний і правний обов'язок сплатити свої грошові зобов'язання для ЗУАДК-ту, потрібні цій установі для ведення її дальшої необхідної для української спільноти діяльности, та уповноважити Екзекутиви вжити супроти несовісних довжників усіх можливих заходів для стягнення заборгованости.

З Наукових Конференцій УВАН в ЗДА

ДОПОВІДЬ Л. ВІНЧЕСТЕРА „СУЧАСНІ БОТАНІЧНІ САДИ"

Віологічна Секція УВАН у ЗДА час-від-часу запрошує американських учених-біологів, як доповідачів на конференції Академії, з метою познайомитися з працею американських наукових установ. 16 лютого 1957 року, на запрошення керівника Віологічної Секції, О. З. Архімовича, зробив доповідь науковий співробітник Бруклинського Ботанічного Саду, Л. Вінчестер.

Доповідач сказав, що сучасні ботанічні сади поєднують в собі кілька складників: вони є і парками, і музеями-осідками колекцій живих рослин і гербаріїв; вони є осередками науково-дослідчої роботи й обміну рослинним матеріялом з ботанічними осередками Америки й інших країн світу. Крім того, в ботанічних садах відбувається інтенсивна освітня робота серед дорослих, підлітків і дітей, ведеться велике листування з кореспондентами, розсіяними по всьому світу.

Прикладом такого ботанічного саду може бути Бруклинський. У ньому йде інтенсивна дослідча робота в різних галузях. Наприклад, тепер вивчається вплив отруйних рослин у різних стадіях їх росту на людей. Дикоростучі отруйні рослини вирощуються в садку, а також ідуть спостереження над ними у природних умовах. Інша тема науково-дослідчої роботи — вплив клімату великого міста, зокрема диму й курявм, на вирощування певних видів рослин.

Л. Вінчестер розповів про колекції саду — живих рослин і гербарії. Ню Йорський клімат чинить садкові чимало труднощів. Наприклад, від часу заснування саду коло трьох чевертин дерев втрачено через гурагани; рослини довелось поновлювати, а це не так легко, бо вони збираються з усього світу.

Доповідач продемострував ряд діяпозитивів і розповів про різні види праці садка. Перша фотографія показала чисте поле, на місці якого був закладений ботанічний садок. Ряд фотографій показав мальовничі ляндшафти теперішнього саду: штучні гірки, клюмби троянд, альпійський садок. Японське мистецьке садівництво блискуче втілено в японському відділі Бруклинського Ботанічного Саду, найкращому в Америці.

Бруклинський сад має тисячі кореспондентів. Люди присилають зразки рослин для визначення, обмінюються насіневим матеріялом. Часто пишуть з різних країн люди, які свого часу мали нагоду побувати в Бруклинському садку. Працівників саду часто викликають, як консультантів, наприклад, з проханням визначити, які рослини у певному районі, чи в якомусь садку, є отруйні і їх пилок може викликати певні хвороби.

Бруклинський сад співпрацює з шпиталями ветеранів війни і установами для дітей-калік. Для інвалідів улаштовуються спеціяльні заняття й екскурсії. Фото показало частину саду, пристосовану для сліпих: грядки влаштовані на висоті столу, щоб до квітів був легкий доступ. Калікам дарують кімнатні рослини, які легко доглядати. Близькість до рослин, до природи, допомагає людям легше переносити їх каліцтво.

Бруклинський Ботанічний Сад веде освітню й популяризаторську роботу серед навколишнього населення. При саді є ряд курсів для дорослих, як наприклад, курси декоративного садівництва. Великим успіхом користується курс японського садового мистецтва, зокрема уміння вирощувати мініятюрні дерева. Вчитися японського мистецтва приїздять до Бруклину охочі з усієї Америки. Коло 300 дітей від 8 до 18 років охоплені освітньою програмою: слухають лекції з ботаніки і вчаться вирощувати дерева, квіти, городину. Фотографії показали дітей за роботою в садках і в оранжеріях.

Л. Д.

З ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛІ

Доповідь ген. Шандрука про нову тактику Кремля

На запрошення відділу СВУ у Нюарку, в залі ОбВУА була відчитана доповідь на тему: „Нова тактика Кремля в незмінній стратегії". Доповідь читав ген. П. Шандрук. На самому початку доповіді генерал Шандрук підкреслив, що незмінна стратегія Кремля, як білого, так червоного є: безупинна експансія, підбій з допомогою аґресії все нових та чужих територій та цілих держав. Московський імперіялізм у своєму історичному розвою 122 роки провів у загарбницьких аґресивних війнах і тільки 6 років в оборонних.

Імперіялістична політика червоного Кремля не відрізняється своїм стратегічним плянуванням від політики колишньої царської Росії, різниця тільки в тому, що червона Москва досить виразно висловила свої пляни на опанування світу, та поставила їх у бойову програму комуністичної партії, визначивши цю політику ще 7 і 8 комуністичними з'їздами, та підтвердивши незмінність зазіхань на світове панування й останнім 20-им з'їздом 1956 року. Тактика червоної Москви оперта на матеріялістичному підложжі й облудній комуністичній філософії марксизму, визначує кожну свою аґресію — „визволенням" та обіцянками побудови „соціялізму".

Поневолені Москвою народи напружують всі свої сили, щоб вирватись з московського комуно-імперіялізму. Є фактом, що український народ, як в рідному краю, так поза його межами веде перед в боротьбі за розвал московської тюрми народів. Як розправляється Москва з народами, які хочуть вирватись із соціялістичного раю, побачив уже цілий світ на останньому прикладі з Мадярщиною.

Тому доповідач ствердив, що поневолені народи потребують зовнішньої допомоги. Коекзистенція з Москвою неможлива, бо вона не дотримується жадних умов та рахується тільки з реальною силою, якщо вона рішуче протиставлена, як це було, наприклад, з Іраном, Кореєю чи Формозою. Москва числиться з попередженням президента ЗДА Д. Айзенгавера, що на випадок московської аґресії в будьякому кінці світу, Москва негайно одержить рішучу відповідь. Нова тактика московської „відлиги" не є нічим новим, а лише пристосуванням до нових умов часу, у зв'язку з смертю диктатора, та з проривами у залізній заслоні, що виявили назовні крах комуністичної системи.

Для нас українців досить відомі ці московські викрутаси, нам лише потрібно зміцновати нашу національну єдність в боротьбі з московським імперіялізмом.

Я.

Ювілей пластового куреня „Ордену Хрестоносців"

З нагоди закінчення першого десятиріччя старшопластунського, а тепер вже і сеньйорського куреня „Ордену Хрестоносців", його члени, разом із іншими пластунами відзначили цей ювілей в днях 16—17 березня 1957 р. Першого дня після вислухання Служби Божої, відбулася на Союзівці внутрішня Велика Рада куреня, на якій зібралося з різних місцевостей ЗДА та з Европи чотирнадцять членів. Огляд пройденого шляху та підсумки й обговорення майбутньої діяльности становили основний зміст цих нарад. Ця, з черги восьма, велика рада „Ордену Хрестоносців" обрала також нові керівні органи в складі: М. Левицький — курінний, В. Слиж — заступник, В. Процик — писар, В. Петришин — скарбник, М. Гус — редактор внутрішнього бюлетеня „Геральду"; на головного контрольного вибрано М. Костка. Вечером 16 березня запалили учасники цієї пластової зустрічі ватру, при якій в дружній атмосфері згадували своїх неприсутніх товаришів, ділилися своїми гадками про пластову й суспільну працю.

В неділю 17 березня відбулося ширше святкування ювілею десятиріччя „Ордену Хрестоносців" в Українському Народному Домі в Ню Йорку. В присутності близько 45 осіб — представників керівних пластових органів та братніх сеньйорських і старшопластунських куренів промовляли від куреня М. Левицький — курінний і В. Маркусь, довголітній курінний в Европі, який прибув спеціяльно з Парижа на відвідини своїх товаришів - хрестоносців. Я. Гладкий, голова Головної Пластової Булави склав теплий привіт від себе особисто та від усіх пластових організацій у вільному світі й пізніше виголосив цікаву доповідь на тему: „Актуальні проблеми Українського Пласту поза межами батьківщини".

Письмові привіти надіслали Начальний Пластун Сірий Лев — С. Левицький, голова Головної Пластової Ради О. Е. Бойчук, булавні пластунів і пластунок та кільканадцять сеньйорських і старшо-пластунських куренів. Усно вітали „Орден Хрестоносців" з його ювілеєм Р. Рогожа, Дармохвал та В. Савчак; останній від нюйоркської пластової станиці, на терені якої має осідок провід „Ордену Хрестоносців". Після офіційної частини відбулася товариська зустріч при чаю.

„Орден Хрестоносців" є пластовою частиною, що спеціяльно плекає в своїх рядах традиції і чесноти лицарства та має на меті популяризувати в Пласті і поза ним в українській спільноті ідеал новітнього хрестоносця. — Патроном куреня є бл. пам. Митрополит Андрей Шептицький.

М., ОХ.

Короткі Вістки

● Генерал Франціско Франко запросив західньо - німецького канцлера Аденауера прибути з відвідинами до Мадриду. Аденауер запрошення прийняв і відвідає столицю Еспанії мабуть в першій половині травня ц. р. Гітлерівська Німеччина допомогла Франкові зброєю і добровільцями здобути перемогу в громадянській війні, але після другої світової війни тісних еспансько - німецьких взаємин не було.

● Західньо - німецька армія прийняла для своїх панцерних дивізій американський танк М-4, що його німецькі фахівці визнали кращим за англійський танк „Сентшерен".

● Нобосукі Кіші, японський прем'єр, який у червні цього року має прибути до ЗДА з офіційною візитою, буде першим від часу останньої другої світової війни японським прем'єром, який приде на запрошення президента З'єдинених Держав. Після повного розгрому в 1945 році, завершеного скиненням двох атомових бомб на Гірошіму і Наґасакі, Японія знову стає великодержавою.

● Крішну Менон, делеґата Індії в Об'єднаних Націях, з сильними симпатіями для комуністів, формально приналежного до Конгресової партії прем'єра Неру і близького приятеля цього останнього, вибрано до індійського парляменту з північного Бомбаю. Свого противника-соціяліста побив він більшістю 47.741 голоса. В Індії завелась традиція, що всі члени уряду і дипломати, зайняті поза кордонами краю, мусять бути парляментарними послами, і тому Крішма Менон помчався з Ню Йорку до Індії, щоб взяти участь у виборчій кампанії. Тепер зросли його впливи в Індії.

40,000 КОВЕРТ

(Інформація з Українського Народного Фонду)

В часі висилки осінню минулого року листів Українського Конґресового Комітету Америки до українців у ЗДА, щоби наші Громадяни складали датки на Україський Народний Фонд, було розіслано б. 40,000 коверт із зворотними адресами.

Призначення цих коверт було дуже просте: улегшити висилку Національного Датку, або пожертви на Український Народний Фонд. Платник отримав усе готове, тільки вкласти до поадресованої коверти банкноту, або чек і давай у скриньку. Конґресовий Комітет мав би зробити ще одну полегшу: оплачувати листи, щоб платник не мусів купувати поштову марку! Не тому, що це коштує кілька центів, але тому, що за марками треба йти на поштовий уряд, або до якогось дроґстору, а це вже великий труд і забирає багато часу!

Читачів напевно буде цікавити, кілько таких коверт, білих з новим курсивним друком, отримав Україський Народний Фонд із датком, або пожертвою?

У п'ятницю 15 березня було підчислено і стверджено, що перші такі коверти прийшли 26 листопада 1956. Тоді одного дня їх пошта принесла аж 26.

У п'ятницю, 15 березня 1957, пошта принесла вже тільки 5. А за весь час разом таких коверт прийшло 1,643.

Отож лишається на руках наших громадян ще багато коверт до використання! Тому звертаємо увагу на заклики Конґресового Комітету і сподіваємось, що у кого залишилася така коверта невикористана, то вона цими днями дійде до Ню Йорку з датком для Українського Народного Фонду.

Канцелярія УКК

ПІСЛЯ СЕСІЇ УНРАДИ

(Закінчення зі сторони 2-ої)

фракцій УНРади, але представляє собою певну однобокість свого партійного складу. І так, партія УНДС зосередила в своїх руках майже всі ключові ресорти: головство, перше віцеголовство і внутрішні справи, закордонні справи і фактично фінанси, хоч керівник цього ресорту задеклярувався безпартійним. Фракція УРДП тримала друге віцеголовство та ресорт преси і пропаґанди. Військовий ресорт обняв ставленець фракції Союзу Земель Соборної України (Доленка). Фракція УНДО і УСП не висунули домагання ресортових приділів, але, для заманіфестовання коаліційної льояльности, прийняли безресортове членство Виконавчого Органу. Таким чином ВО під головуванням М. Лівицького отримав максимальну, в даних можливостях, свободу рухів, при максимальній очевидно відповідальності. Про вигляди майбутніх ефектів праці нового ВО говорити передчасно, тим більше, що в інавґураційному експозе його голова не сказав нічого конкретного. Багато доброї волі й заповіді невсипущої праці. Це зобов'язує, але не дає можливости для висновків. Проте, треба вірити, що справи підуть краще, бо активніше, на базі коаліційної льояльности. Виправдати цю льояльність і доказати здібність ефективної роботи з рамени тих партій УНРади, які в ній залишилися, є обов'язком нового Виконавчого Органу.

ПОДЯКА

Щиро дорогою засилаємо лікареві

д-рові Ярославові Макарушці

нашу найбільшу подяку за надзвичайно уважливу і жертвенну опіку над нашою безнадійно хворою мамою

Начовські і Вороняки

ПОДЯКА

Перебувши тяжку операцію, складаю щиру подяку

ВП. д-рові Любомирові М. Зарицькому

лікареві в Бруклині, за відвідини в лічниці перед і по операції, які морально піддержували і бадьорили мене на дусі, за надзвичайно дбайливу опіку та успішне лікування операційних наслідків.

Д-р Олександер Саноцький

• ПРАЦЯ •
• Help Wanted Male-Female •

MEN — WOMEN
Miscellaneous
Factory Work. 5 day week.
Some overtime
Steady Employment
Union Benefits.
ST 4-7880
Ask for Mr. Taylor.

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED MALE •

TURRET LATHE OPERATOR
тільки першоклясний для самостійної праці (set up). Користі.
$2.50 на годину.
50 год. в тижні.
Пишіть:
Box M 15 — Room 830
11 West 42nd St., New York City

MILLING MACHINE
тільки першоклясний фахівець для самостійної й експериментальної праці.
$2.50 на годину.
50 год. на тиждень.
Пишіть:
Box M 15 — Room 830
11 West 42nd St., New York City

GRILL MEN
★ До постійної праці
★ Добрі умовини
★ Добра платня
Голоситись зараз:
HOWARD JOHNSON
N. J. Turnpike 12-S
Secaucus, N. J.

МЕХАНІКИ - ІНЖЕНЕРИ
Designers — Draftsmen
Toolmakers
знаменита праця для осіб з практикою, або без, в кожній з поданих вище ділянок.
THE S.S. WHITE CO.
Princes Bay Staten Island, N. Y.
TOttenville 8-1000

TOOL & CUTTER GRINDERS
1-клясні — нічна праця.
Morey Machinery Co. Inc.
4-57 26th Ave., Astoria, L. I.
Mr. Bart — AS 8-8850

МАШИНІСТИ
all around, першоклясні до прецизійної праці, постійна праця, висока платня для відповідних. Багато компанійних користей.
Erno Machine Comp.
White Plains, N. Y.
Телеф. Mr. Huebner. WH 9-2395

РОБІТНИКИ
до алюмінію-металю,
кляс B і C, потрібно з а р а з. Досконала нагода для 3-ох мужч., активних в "Model Shop". Нов. мод. фабрика, розв. бизнес, знам. умов. праці. Платня кляса C $1.68-$1.98; кляса B $2.01-$2.28 + доб. бонус. Голоситись: Mr. Ranslow,
Robinson Aviation Inc.
Teterboro Airport, Teterboro, N. J.

СУПЕРІНТЕНДЕНТ
олійний огрівач, долина Менгетену.
3-кімн. апартамент + всі вигоди.
Телеф.: Mr. Selig — LO 4-6693

TOOL & DIE MAKER
Досконала нагода для чоловіка з відповідним досвідом, щоб дістатись на голов. відділ розвиваючоїся фірми.
За інформ. голоситись особисто:
JAE MACHINE TOOL CO.
190 Church St.
Lodi — New Jersey

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ
ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐОВИЙ
СПОСІБ...

• РОЗШУКИ •

Пошукую ВАСИЛЯ і СТЕПАНА ГОЛОДНЮКІВ, з села Гори Стрийовецькі, пов. Збараж. Прошу голоситись:
Андрій ГОЛОДНЮК
6219 N. Canterbury Rd.
Parma 29, Ohio, USA.

Пошукую ЮРІЯ КЛИМКА і МИКОЛУ МОНАСТИРСЬКОГО із села Верхата, пов. Рава Руська. Маю відомості від родини. Писати на адресу:
Michael FIZIO
45 Jones St.
Newark, N. J.

Пошукую мого брата ІВАНА ВОЛОШИНА, сина Стаха, народженого в селі Радиничі, пов. Мостиська, що був у Бельгії. Шукає сестра Анна Волошин, замужна Гнидка.
Anna HNYDKA
74 East 7th St.
New York 3, N. Y., USA

Пошукую двох тіток (сестер мого батька), від яких останню вістку мала в 1939 р. з Коломиї. Одна з них — с. ВАРВАРА, монахиня, перед вступленням до закону знана, як Анастасія МАТВІІВ, опікунка сиріт, тепер у віці коло 60 р. Друга сестра мого батька жила в тому самому селі. Пошукують брати Дмитро і Стефан Матвіїв з с. Татарсько, пов. Стрий. Ласкаві зголошення, прошу слати на адресу:
Rev. Sr. M. ANACLETUS O. P.
c/o Sisters of St. Dominic
2580 Benton St.
Akron 12, Ohio

• FARMS FOR SALE •

З причини старости п р о д а м КУРЯЧУ ФАРМУ, в самім місті, де є школа і Церква. Дім 7 кімнат з меблями і лазничка, огрівання оливою, ґараж і автомобіль, курники на 2,000 курей в добрім стані. В хаті є газ, електрика і телефон. Голосіться до власника
ONUFRY HNATIUK
Box 305, Carmel, Millville, N. J.
Phone Bridgeton 9-2554-J.1

• BUSINESS OPPORTUNITY •

НА ПРОДАЖ
ҐРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН
і 5-кімн. мешкання, зараз до зайняття. Добре положення, українська клієнтеля. (Склеп можна дістати на добрі сплати). Голоситись:
509 S. 19th St.
Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ В CATSKILL MOUNTAINS
курорт на цілий рік, 4 будинки, 30 спалень, 2 їдальні, вел. заля, кухня, комора і т. д. Гарне умеблювання (все модерне), басейн, 65 акр. землі, спорт. площа і ловецькі можливості.
Добра нагода.
Власник не може займатися — має державну працю.
За інформ. телеф. в Ню Йорку
CAnal 8-9884
і питати за п. Михайлом Грицковяном.

НА ПРОДАЖ
ДЕЛІКАТЕСЕН
Добре положення
375 Communipaw Ave.
Jersey City, N. J.
Власник хоче продати українцям.
Добрий бизнес, ковбаси, кишки.
Ціна $2,000 — з втратою.
Tel.: HE 4-8377

ПРОДАСТЬСЯ РЕСТОРАН
з втратою, з уваги на старший вік власників.
Гарне положення в Дірборні. Добрий дохід. Голоситись:
Petro MANYCHAK
14306 Ford Rd.
Dearborn, Mich.

Ярослав Ґерус

„ТУЛ"

(Тільки для автомобілістів)*)

Йду, аж тут колеґа. Авто, значить, зупиняє.

— Поїдеш? — питає.

— Поїду. А куди? —

— До клюбу —

Всідаю, а з-під сидження, просто під ноги, пляшка. От така звичайна, з кока-кола.

— Викинути? — питаю.

— Лиши, — каже — це мій тул! —

— Який же з пляшки тул? — дивуюсь.

— Звичайний. Як кожен тул. Авто ним фіксую. —

— Ак же ж пляшкою авто фіксувати можна? — дивуюсь дальше.

— Авже ж можна! Від двох тижнів, можна! —

— А, чому саме від двох тижнів? —

— Зараз скажу, хай тільки отой кобилячий хвіст рішиться, куди їхати.

Кобилячий хвостик моргає світлами два рази вправо, тричі вліво і їде прямо. Колеґа звільняє гальмо, піддає газу, рушає з місця і говорить:

— Тижнів два тому назад, приїжджаю до хати. До своїх блаків тобто. Тількищо спровадився. Друга година ночі. Хочу запаркувати, як завжди, на вулиці. Аж гульк! На подвір'ї вільне місце! І для доїзду догідне. Заїжджаю. Зупинив мотор, погасив світла, висідаю, зачиняю двері. Аж нараз: рев! Страшенний рев! Ну, просто, наче б весілля! Я так і подумав зразу. Але вулиця порожнісінька. Аж нарешті: ну, так, це моя машина!

Я, знаєш, як купую „кару", завжди і трубу випробовую. Не люблю поганих тонів. Випробовував, само собою, і цю. Але, щоб вона могла аж так ревти! Ну, просто жах!

Відчиняю, ні не відчиняю, рву двері і давлю з усіх боків на обруч. Отой, що отут, на керівниці був, і, що його тепер немає. Термошу сюди-туди. Не помагає. Тисну дужче. Без результату. Нарешті обруч в руці, але не при керівниці. Вискакую з воза. Може з-переду. А тут нараз у усіх сторін вікна: тарах, тарах! А з вікон, від „сопрано" до „бассо": „Ю фуліш! Шарап! Шаррап!"

А на мене паморокн. Замість до правої кишені, по ліхтарку, сягаю до лівої і добуваю портмонетку. Замість відкривати кришку мотора, щупаю пальцями поміж буфорами.

А вона, тобто оця худобина, що на ній тепер їдемо, знай, реве та реве!

В деяких вікнах світла. А поміж „шарапи", зачинає чим-раз більше густішати: Поліс! Поліс! Ай кол поліс!"

Не переливки, бачу. З поліцією дуже незручно було б. Чоловік бо трохи випивши. Скачу знов до воза.

Замість у передні, попадаю в задні двері. Відносно скоро помічую помилку і вже за керівницею.

Світел не свічу. Повітря не тільки звуки проводить...

Стартую. Реву і виїжджаю. Навертаю в алею, що до парку і що тільки з однієї сторони охатнена. Давлю „ґейз", жену і реву. На тахометер не дивлюся. Тільки в дзеркалі бачу, як засвічуються і зараз же віддалюються світла у вікнах по охатненій стороні дороги. Поліцаїв якось не видно. Підтвердження для приповідки, що в кожному нещасті завжди і трохи щастя буває.

Нарешті закрут до парку. Ґакого концерту паркові алеї, здається, ще не чували.

Зупиняюся під якоюсь ліхтарнею. Вона, тобто оця худобина, реве собі далі. Я вже нічого.

Висідаю. Затиснувши кулаки, стаю фронтом до неї і хочу спокійно подумати, що з чортякою робити.

Аж нараз: під ногами пляшка. От така, як і ця, з кока-кола. І, відразу, думка.

Згинаюся, беру пляшку в руку, і, як жбурну нею з усієї сили просто в морду худобини!

І, що скажеш? Умовкла! В одній хвилині! Як рукою відоймило!

П'ючи при найближчій нагоді кока-кола, я вже пляшки не викинув, а тільки заховав у возі.

І тому „тул" — закінчив колеґа, зупиняючись перед клюбом.

---

*) Тому однак, що, можливо, і якась нефахова в цьому відношенні людина захоче читати цю річ, уважаю за вмісне об'яснити, що автомобіль, крім звичайних, нормальних клопотів, що їх постійно справляє своєму власникові, може теж часом зробити й одну не звичайну, так би мовити, цілком особливу несподіванку: отак, ні з цього, ні з того, почне собі часом ревти на всю пащеку! Трапляється таке часом при зачиненні дверей, часами при відчинюванні, часом при старті, інколи при зупинюванні машини. Але, буває й так, що й цілком, здавалось би, без ніякої причини встругне вам отаку штуку. Великим нещастям це, не є, але для шофера може виникнути з цього приводу дуже незручна ситуація.

Читайте щоденник „Свободу"

✝

Ділимося з Ріднею, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, яка надійшла через Червоний Хрест з Женеви, що, вивезена в 1941 р. на Сибір,

НАША НАЙДОРОЖЧА МАМА І БАБУНЯ

ОЛЬГА з Величковських ОСТРОВСЬКА

нар. 1880 р., довголітня учителька в Тисьмениці, біля Станиславова, померла в 1947 році.

ПАНАХИДА за спокій душі Покійної, відбудеться в НЕДІЛЮ 31-го БЕРЕЗНЯ 1957 р. — о год. 1-ій по полудні. в укр. греко-кат. церкві св. Михаїла в ЙОНКЕРСІ, на яку запрошує тяжким горем опечалена

РОДИНА:
ОЛЬГА, МАРІЯ фон СТЕХОВ — дочка
ЙОАХІМ фон СТЕХОВ — зять
ХРИСТІЯН, АРНІМ, АНДРІЙ — внуки
(Копенгаґен)
ВОЛОДИМИР — син
МИРОСЛАВА — невістка
МОТРЯ — внука
(Йонкерс)
ЯРОСЛАВА КІНАЛЬ — дочка
ВАСИЛЬ — зять
ЮРІЙ, ІГОР, МАРІЯ — внуки
(Йонкерс)

Хроніка українського життя

В Австрії

ДОПОВІДЬ І. ЛЕБІЩАКА У ВІДНІ

10 лютого ц. р. відбулися в приміщенні Братства св. Варвари в Відні ширші сходини, на яких виголосив проф. І. Лебіщак реферат про Україну, наш нарід і становище нашої Батьківщини в Европі. Після реферату вив'язалася широка дискусія, в якій взяли участь проф. П. Шлемкевич, мґр. Ю. Костюк та інші, відзначаючи працю проф. І. Лебіщака та його ініціятиву в почині організувати ряд доповідей про Україну для наших громадян. Ця ініціятива і головно дискусія після доповіді видвигнула на денне світло багато актуальних проблем, які тепер повинні бути розв'язані.

На Формозі

МІСІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛУ АБН

Як повідомляють з пресового бюра АБН, у другій половині січня ц. р. до столиці національного Китаю Тайпею від українського відділу АБН виїхала на стале перебування місія, якої завданням є сприяти закріпленню співпраці поміж поневоленими большевизмом народами Европи й Азії.

Головним завданням цього українського представництва на Формозі має бути зорганізування радіовисилень на різних мовах поневолених народів до населення Сибіру, до в'язнів у концентраційних таборах в СССР та до совєтських вояків на Далекому Сході.

Постійне перебування кількох українців на Формозі та їх на належному рівні втримана загальноукраїнська інформаційна діяльність може багато причинитися до спопуляризування та об'єктивного обзнайомлення з українською визвольною справою азійських народів.

В Італії

ІРА МАЛАНЮК В РИМІ

Українці Риму мали нагоду почути голос української оперової співачки пані Іри Маланюк, яка в першій половині лютого виступала чотири рази у ролі Фріки, у ваґнерівській опері „Валькірії" в Римському оперовому театрі. Побіч Бірґіт Нільсон у ролі Брунгільди і Леоні Ризанек у ролі Сіґлінди, наша співачка, як інтерпретаторка одного з трьох голосових жіночих персонажів (Фріки), виявилася в оцінці слухачів артисткою дуже високого рівня: в своїй інтерпретації Фріки пані Маланюк з повною мистецькою досконалістю уособила волю закону в світі богів, виказалася співачкою з могутньою ваґнерівською експресією. З інтерв'ю, яке пані Маланюк уділила редакції української програми італійської радіовисильні і яке було передане в рамках цієї програми, довідуємося про її минулі виступи на сценах оперових театрів. Крім головних оперових театрів Зах. Німеччини, пані Маланюк виступала в операх Парижу, Мадриду, Мюнхену, Брюсселі, Неаполю, Міляну, Лісбони, Лондону, Дубліну, Буенос Айресу, Цюріху, Відня, Риму, Монте-карльо тощо.

П О Д Я К А

Цією дорогою засилаємо найщирішу подяку всім тим, які своєю участю, чи надісланням вінків і квітів, причинилися до вшанування пам'яті нашої Найдорожчої і Незабутньої Матері

бл. п. Неонiллі з Горницьких ПАЧОВСЬКОЇ

Зокрема дякуємо Веч. о. Василянам за похоронні і поминальні Богослуження і тим, які склали лепту на відправи; ВП. проф. Литвиненкові за прощальні слова над труною, а також всім тим, які прибули здалека на похорони, або провели Тлінні Останки на місце останнього спочинку в кладовищі Моунт Олів при Ґренд Евеню в Квінсі, Лонґ Айленд.

ПРИБИТІ ГОРЕМ
РОМАН і БОРИС — сини
ДЗВІНКА — донька з чоловіком

В Бразилії

ЧИ СПІВАКИ МАЦЮКИ З БРАЗИЛІЇ ВІДВІДАЮТЬ ЗДА І КАНАДУ?

Ія та Любомир Мацюки, артисти-співаки, які тепер перебувають на турне по Арґентині, сказали в Буенос-Айресі, що їхніми найближчими плянами є відвідати ЗДА та Канаду і тут дати декілька власних концертів. Співаки І. та Л. Мацюки живуть постійно в Куритибі, столиці провінції Парана, в Бразилії. Любомир Мацюк працює професором співу в Державній академії мистецтва і провадить хор при Хліборобсько-Освітньому Союзі. Ія Мацюк співає в радіо в Сан Павльо.

Мацюки проєктують випустити ще одну серію власних наспіваних ними українських платівок та виступити в ряді концертів.

ВІКТОРІЯ МАК ЗАКІНЧИЛА ШКОЛУ „ІНТЕРАМЕРІКАНО"

Дочка відомої нашої письменниці Ольги Мак, Вікторія-Ольга, закінчила школу „Інтерамерікано". Молода Вікторія-Ольга мусіла в своїх юнацьких роках пережити разом з батьками всі страхіття 2-ої світової війни, втечу перед большевицькими ордами та дальшу мандрівку за океан, до Бразилії. Одначе її працьовитість і здібність не дозволила їй залишитися серед найнижчих сфер нових поселенців. Починаючи з 15 років життя, мусить вона працювати на фабриці цукерків, пізніше переходить до телефонічної станції і працює два роки телефоністкою. Скінчивши курс дактилографії, переходить на працю до торговельної фірми. І рівночасно з тим Вікторія вчиться в клясичній гімназії та в чотирирічній школі „Інтерамерікано".

Будучи ще студенткою 3-го курсу цієї школи, дістає вона посаду лектора англійської мови в тій самій школі. Тепер закінчила вона вже клясичну гімназію та з відмінними успіхами „Інтерамерікано". Вікторія має тепер 23 роки, а про свої пляни на майбутнє каже: маю бажання студіювати далі!

Молодша сестра п. Вікторії, Мирослава також учиться і проявляє журналістичний хист.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і спільниками 18 мільйонового майна організації.

• REAL ESTATE •

1-род. дім — 6 вел. кімнат, модерна кухня і лазничка — $10,500.
2-род. — 4 вел. кімнати для власника і 4-кімн. апарт. до винайму. Дуже добрі умови мортґеджу — $14,000.
4-род. дім і крамниця — доск. прихід, чудове положення на кожний бизнес — $18,000.
MARY WOURMS-REALTOR
56 Hutton St., Jersey City, N. J.
Swartsmore 8-9126.

• MISCELLANEOUS •

ОЛИВА ДО ОПАЛЮВАННЯ
для всіх родів печей — легка і тяжка. Оливні печі, інсталяція і обслуга. Повна інсталяція огрівальної системи.
Найліпше за найліпше.
DAN PAUL COAL & FUEL CO
6304 — 5th Ave., B'klyn, N. Y.
HY 2-9700

SAVE... by April 10th
EARN... from the 1st
LATEST DIVIDEND
PAID
$3\frac{1}{4}$% PER ANNUM
All Accounts Insured Up To $10,000
HAYES
SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
955 Broad St., Newark 2, N.J.

Л. КОВАЛЕНКО
„В ЧАСІ І ПРОСТОРІ"
П'єси
Ціна $2.00
Замовляти:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

• ТЕАТР — THEATRE •

СЬОГОДНІ І ЗАВТРА
„ABDULLAH'S HAREM"
and
„SKANDERBEG"
AMERICAN THEATRE
3rd St., bet Ave. B & C
New York, N. Y.

• РІЗНЕ •

АРКА, 48 E. 7ма вул. в Ню Йорку
(GR 3-3550)
одиноке місце, де одержите креми краси „Міра" п-і Малої з Шикаґо.

Нововідкрита українська
ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
ECONOMY
JEWELRY COMPANY, Inc.
335 E. 14th St., New York City
Tel. GRamercy 5-7430
Імпортовані німецькі антени $9.95.

Не занедбуйте
ШТУЧНИХ ЗУБІВ!
коли вони рухаються!
Чи Ваші зуби рухаються, спадають, коли говорите, їсте, смієтеся, або пчихаєте? Не денервуйтеся таким недотягненням. FASTEETH, алькалічний порошок (неквасотний), коли посипати ним зубні плитки, держить сильно штучні зуби. Додає почуття певности і вигоди. Не залишає смаку гуми чи пасти. Купіть сьогодні FASTEETH в кожній аптеці.

• ДО ВИНАЙМУ КІМНАТИ •

MIAMI—FLORIDA — маємо до винайму умебл. апарт. з кухнею, начинням до варення, столовим накриттям на тиждень, місяць, або цілий сезон.
Mr. & Mrs. FRANK TARANDA
684-692 N. E. 85th Street
Miami 38, Fla.—Tel. Plaza 8-1078

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ОМАГА, НЕБР. — Т-во Карпати, Відд. 356 повідомляє своїх членів, що чвертьрічні збори відбудуться в неділю 31-го березня, зараз після Служби Божої в церковній домівці, при вул. 16-ій і Мартін. Важливі справи до полагодження, як також буде вибір культурно-освітнього референта. Проситься членів прибути на збори. — Ващишин, предс., Депа, секр., Вітик, касир.

HALLETT & HALLETT Inc.
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
Since 1854
The HALLETT HOMESTEAD
Northern Blvd. & 147th St.
Flushing, L. I., N. Y.
Fl. 9-0062
Також каплиці в цілій околиці.

МИХАЙЛО КАНЮК
Погребник
KANIUK
CHICAGO FUNERAL HOME
2321 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Illinois
Phone: ARmitage 6-4575
Похоронне заведення існує вже понад чверть сторіччя.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

УВАГА! ◄ ► УВАГА!
Не пропустіть цієї нагоди, вишліть одну з нижче поданих ПАЧОК своїм Рідним у краю як ДАРУНОК на ВЕЛИКОДНІ СВЯТА.

1 N. 69)	5 фун. масла 5 " Волове м'ясо 5 " цукру 5 " рижу $26.00	4 N. 73)	10 фун. масла 10 " цукру $26.00
2 N. 89)	10 фун. смальцю 10 " шинки без кости $33.80	5 N. 50)	20 фун. першорядного смальцю $25.00
3 N. 64)	20 фун. муки, першої якости $14.80	6 N. 52)	10 фун. смальцю 10 " цукру $21.00

В той рахунок входять вже усі оплати так, що Ваші Рідні в краю не будуть нічого вже доплачувати. Всі пачки є ґарантовані, час доставки триває від 4 до 5 тижнів. — про більший вибір жадати нових каталогів. Замовлення з-поза Шикаґо, як також з Канади приймаємо поштою на нижче подану адресу:
ATLANTIC GIFT SERVICE CO.,
1824 W. Chicago Ave. Chicago 22, Illinois
Tel. EV. 4-5220

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue, Chicago 22, Ill., U.S.A.

ЛІКИ
НАЙВІДПОВІДНІШІ ДАРУНКИ
(Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Atothanyl
Хірургічний виряд, еластичні панчохи, бандажі — пояси і все потрібне для домашньої аптечки.
Висилається до всіх країн Европи.
Мито оплачується тут. Ґарантія доставки.
• Спеціялісти европейських рецепт •
Пишіть або телефонуйте:
B. FELDMAN PHARMACY
111 AVE. A. & 7th STREET, NEW YORK CITY
Tel. OR 7-5980

• INCOME TAX •

УВАГА!
ДО ВСІХ МОЇХ КЛІЄНТІВ БУВШИХ І МАЙБУТНІХ!
Повідомляю, що щоденно — від 9 години ранку і до 9 години вечора — буду виповняти податкові звіти (ІНКОМ-ТЕКС)
в своїм бюрі, що міститься в фотографічному заведенні, адреса: 34 Іст 7 вулиця.
Крім цього виповнюю всі зголошення чужинців, друки на другі горожанські папери, афідавіти і т.д. та полагоджую всілякі асекураційні і нотаріяльні справи та переклади.
НОТАРІЯЛЬНЕ БЮРО
ОЛЯ РЕДЧУК - ЛУЦЬКІВ
34 E. 7th St., New York 3, N. Y. — Phone AL. 4-2763

ВЖЕ ПОЯВИЛИСЯ В ПРОДАЖІ ◄
ПІСНІ У.С.С-ів
в обробці О. ЗАЛЕСЬКОГО
В'язка перша на чолов. хор, ціна 50 цент.
В'язка друга на мішаний хор, ціна 90 цент.
В'язка третя на чолов. хор, ціна 50 цент.
Можна дістати в книгарні „Свободи" 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J., та інших українських книгарнях ЗДПА і Канади.

ТАРЗАН, ч. 3839. Стратеґія.

Коли все було в порядку, Тарзан вияснив свій плян: — Єдиний спосіб зловити Евда — це несподіваний напад... І ось для чого роздобуто ці барила...

—Здається, острів добре пильнують... І тому чи може бути кращий спосіб висадити там людей, як при допомозі барил?

— Але ж твердиня стоїть на суцільній скелі, — сказав Філ. — Ми неможемо туди причалити. Тарзан засміявся: — І тому ми скористаємося ось з цього.